

ШКОЛСКИ ГЛАСНИК

ЛИСТ ЗА ШКОЛУ И УЧИТЕЉЕ

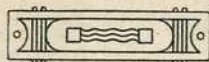
ОРГАН СРПСКОГ НАРОДНОГ УЧИТЕЉСТВА У КАРЛОВАЧКОЈ МИТРОПОЛИЈИ

ЗА ГОДИНУ 1912.

ГОДИНА V.

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:
ЂОКА МИХАЈЛОВИЋ,
УЧИТЕЉ.

Миловој

У НОВОМ САДУ

ЕЛЕКТРИЧНА ШТАМПАРИЈА УЧИТЕЉСКОГ Д. Д. „НАТОНЕВИЋ“
1912.

САДРЖАЈ:

	Стр.		Стр.
I. САВРЕМЕНИ ЧЛАНЦИ.			
Наш народ и његова просвета, Ст. Радић, (продуж. из 1911. г.) 1. 20. 39. 54. 75. 95. 113. 130. 152. 169. 277. 294. 311. 334. 358.		Прилике украјинског школства и учитељства у Галицији,	121.
Исправимо се, К. Замуровић,	3.	VI. ШКОЛА И НАСТАВА.	
Апел на срп. учитељство, Ј. Терзин,	18.	Пројект закона о уређењу министарства просвете у Србији,	10.
Један атак на учит. д. д. „Натошевић“, М.	53.	Српским књижевницима и музичарима,	57.
Коме је то требало? М.	73.	Предлог среским учит. зборовима, Justitia,	84.
Шта нас чека? М. В.	111.	Излети,	136.
Учитељство себи, М.	151.	Рад у школи,	175.
Епархијске скупштине, М.	168.	Суштина образовања и значај му по школу,	269.
Жан Жак Русо, М.	187.	Учитељска предспрема,	286.
Слом Школске Самоуправе, М.	204.	Организација помоћних разреда,	345.
Организујмо се!	205.	Забавиште и школа,	345.
Учитељски новчани заводи, М.	225.	Шта помаже успеху у школ. настави,	345.
Монопол школских књига, М.	241.	Питање у настави,	346.
Школа и рат,	261.	Чиме ће учитељ помоћи уредно похађање школе,	367.
Сазив епархијског учитељског збора банког, — т Српска учитељска школа у Сомбору (О стогодишњици), М.	309.	Преоптерећеност у школи,	367.
Предлог за закон о побољшању учит. плаћа, Ж. Алексић,	355.		
II. ОПШТА ПЕДАГОГИЈА.			
Школа рада, по немачком Ђ. Петровић, (продуж. из 1911. г.) 5. 22. 59. 77.		Белешке: Отварање педагошког семинара у Будимпешти, 15. — Нови земаљски просветни Савет, 36. — Чешка школска Матица, 37. — Средња школа енглеског система у Суботици, 37. — Четири стотине хиљада аналфабета, 37. — Право јавности ст. врбашкој гимназији, 37. — Обвезно похађање школа у Кини, 37. — Esperanto у осн. школама, 48. — Важност педагошке штампе, 48. — Писање десном и левом руком, 49. — Телесна казна у осн. школи, 91. — Пољско школско друштво у Галицији, 91. — Бесплатан извод из матрикула за упис деце, 126. — Школе за младе матере, 163. — Словачко школство у Угарској, 163. — Иштити у срп. осн. школи у Нов. Саду, 185. — Стогодишњица срп. учит. шк. у Сомбору, 185.—292. — Отварање нове школе у Салајци у Нов. Саду, 239. — Словенски ђаци на аустријским великим школама, 239. — Подизање срп. школ. зграда у будим. епархији, 259. — Забавишта у Аустрији, 259. — Народне школе у разним државама, 260. — Непрекидна настава у Немачкој, 292. — Надзор школ. полазка у Лондону, стр. 292. — Промена у управи срп. нар. школа у Нов. Саду, 330. — Државни школ. надзорник у новосадским српским школама, 330. — Освећење друге школске зграде у будим. епархији у селу Илочду, 330. — Завод за слабоумну децу, 374. — Кинематограф у школи, 375.	
Оцигледност и оцигледна средства у рачунској настави, Милош Попара,	61. 79. 100. 115.		
Нов метод читања и писања, с руског С. Нововић,	102. 117.		
Појам социјалне педагогије, Dr. Weszely Ödön, превео М. Стајић,	54. 171. 193.		
Продужне школе, Стева Личинић,	189.		
Школски ред, школска хигијена, од stud. jur. Ј. Пекруљева, учит. вежбаонице,	264. 280. 299. 317.		
III. ПОМОЋНЕ НАУКЕ ЗА ПЕДАГОГИЈУ.			
Зашто се предаје, и како треба да се предаје психологија, од Габр. Компјејра, с француског Васа Стајић, проф. Поједини чланци (продуж. из 1911. г.):			
Телесна активност, стр. 6. — Телесни сензибилитет, 24. — Интелигенција у опште, 63. — Свест, 80. — Спољашње перцепције, 97. 120. — Анализа и објашњење феномена памћења, 132. — Закон асоцијације идеја, 156. 174. — Машта, 195. — Аустрација, 211. 230. — Суђење и закључивање, 246. — Ум, појмови и прве истине, 266. 282. — Језик у својим односима, 300. — Духовни сензибилитет, 318. — Социјалне и идеалне наклоности, 339. — Воља и навике, 363.			
Прошлост и садашњост експерименталне психологије, од Др. П. Р. Радосављевића,	208. 227. 243. 279. 296. 315. 336. 361. 343.		
Дечја лектира, и.	343.		
IV. ШКОЛСКА ХИГИЈЕНА.			
Школска хигијена у Норвешкој,	29.		
Игралиште на крову,	30.		
Белешке: Исхрана спромашне шк. деце, стр. 37. — Зубна клиника у Шарлотенбургу, 37. — Школске топљајке, 48. — Угарски министар просвете против алкохола, 72. — Конгрес дечјих лекара у Петрограду, 307. — Школска зубна клиника у Бечу, 374.			
V. ПЕДАГОШКИ ПРЕГЛЕД.			
Централна педагошка библиотека у Лајпцигу,	42.		
Јапанско образовање, по руском, Ђ. С. Којић,	66.		
		Светосавске прославе,	11.
		Светосавска Вечерња Школа у Београду, Ј. М.	11.
		Нови добротвори сиромашним срп. школама у будимској епархији,	43.
		Антиалкохолистички дан у основним школама, Бранко Ролер,	83.
		Прослава Жана Жака Русоа,	158.
		Минхенска изложба против гадне литературе,	159.
		Рад у народу и срп. учитељство у Митрополији Карловачкој, К. Замуровић,	232.
		Друштво „Просвјета“ у Сарајеву за првих десет година,	349.
		Словеначка Дружба Тхирила и Метода,	249.
		Културне прилике Ердељских Саса, Н. Р.	284.
		Рад на просвети у новоослобођеним српским крајевима.	322.
		Белешке: Светосавска слава у Новом Саду, 15. — Народне књижнице у Угарској, стр. 36. — Нов српски лист Трговачке Омладине, 126. — Предавања и течајеви за рад на народном образовању у Берлину, 185. — Просветни буџет Русије за 1913. год., 259. — Срп. земљо-	

радикалне Задруге, 259. — Пољски Грунвалдски дар, 259. — Издаци на учитељске школе у Аустрији, 308. — Педагошки музеј царевине Александрије у Кијеву, 352. — Светосавска прослава, 374.

VIII. УЧИТЕЉСТВО.

Српско учитељство у Турској царевини, Јанићије Поповић,	11.
Спорна канторска плата, односно појачка дужност, II	30.
Резолуција ванредне учит. скупштине у Србији, Учитељске прилике у Шведској,	31.
" " у Норвешкој,	43.
" " у Холандији,	44.
" " у Шланији,	44.
Позив у У. скупштину д. д. „Натошевић“,	52. 49. 94.
Најновији пројект за уређење учит. плата у Угарској, II.	68.
Учитељски покрет у Србији, К.	68.
Учитељско д. д. „Натошевић“ у Новом Саду,	84.
Захтеви учитељски и нови нацрт за уређење учит. плата, II.	86.
Четврти конгрес бугарских учитеља у Отоманској Царевини,	104.
Српски учитељски Савез у Турској,	124.
Савез аустријских учитеља,	124.
Удате учитељице у Швајцарској,	124.
Ванредна скупштина учит. д. д. „Натошевић“ у Новом Саду,	136.
Позив на упис деоница друге емисије учит. д. д. „Натошевић“ у Новом Саду,	128. 149. 166.
VII. свеопшта учит. скупштина у Будимпешти,	176.
Скупштина српских учитеља у Босни,	176.
Српски учитељски Конвикт у Новом Саду,	199.
Учитељска скупштина у Будимпешти,	200.
„Измењарска служба“, — а.	213.
Главна скупштина изасланика Савеза словенског учитељства у Аустрији,	214.
Савез јужнословенских аустријских учит. друштава,	215.
Скупштина српских учитеља у Турској, Јанићије Поповић,	234.
Скупштина учит. удружења у Србији,	236.
Учитељска организација. Циљ и начин организовања, К. Замуровић,	249.
Правила „Савеза словенског учитељства“ у Аустрији,	251.
Синдикати француских учитеља,	252.
Друштво словеначких учитељица,	254.
Резолуција Савеза Слов. учитељства у Аустрији,	270.
Уређење учит. плаћа у Босни и Херцеговини, Љ. Учитељски зборови, Љ. М.	346. 368.
Белешке: Наша дотациона уредба, стр. 15. — Неволја угарских забавља, 16. — Одликовање Србина педагога, 36. — Психолошки конгрес у Вашингтону, 36. — Кикинда својим учитељима, 36. — Српски учитељски конвикт: Прилози: 36. 71. 109. 147. 163. 202. 222. 239. 259. 275. 307. 351. — Рашне места за питомце конвикта, 185. — Сазив конв. скупштине, 202. — Савез наставника у Угарској, 37. — Уређење учит. плата у Кечкмету, 48. — Унапређење учитеља у Чешкој, 48. — Демонстрација учитеља у Галицији, 49. — Страјк немачких учитеља у Чешкој, 72. — Течај за учитељице кувања и кућарства у Брну, 72. — Учитељски збор епархије будимске, 90. — Награђени српски учитељи, 90. — Испити за коначно ослобођење учитеља у Пакрацу, 90. — Зборови у корист учитељства у Србији, 90. — Учитељ председник школ. одбора, 91. — Уређење учитељских плата у Далмацији, 91. — Разлика у плати, 91. — Ванредна скупштина учитељског д. д. „Натошевић“, 107. — Седница среског учитељског збора новосадског, 108.—238. — Седница среског учитељског збора старобечејског, 108.—239. — Седница среског учит. збора арадског, 108. — Српска учитељска штедионица као Задруга у Загребу, 109.—202. — Ускршњи поздрав учитељима, 109. — Седница среског учит. збора сомборског, 126. — Научни течајеви у Јени, 126. — Број школообезбе деце у Угарској, 127.	

Стр.

— Забава срп. учит. збора у Срп. Крестуру, 147.	
— Кандидовање учитеља за нар. посланике у Србији, 147. — Учитељске награде у Србији, 147. — Број учитеља у Прским нар. школама, 147. Ушне деоница у „Натошевићу“, 163. 185. 202. 222. 238. 275. 307. 330. 351. 374. — Учитељска конференција у Н. Саду, 163. — Плате ошт. учитеља у Флјуми, 164. — „Учителски Товариш“, 164. — Учитељски дом у Карлсбаду, 164. — Равноправност међу учитељима и учитељицама у Француској, 164. — Избори учитеља за епарх. скупштину бачку, 185. — Учит. певачки збор, 185. — Састанак учитеља, 185. — Промене у учитељству, 185. 239. 259. 374. — Српска обласна учит. удружења у Ст. Србији, 185. — Срп. учит. удружење, 202. — Прилози за споменик учитељу ? К. Маринковићу, 202. — Учитељски заступници на бачкој епарх. скупштини, 202. — За пачку организацију, 222. — Избор надзорника у Учит. Дому у Београду, 222. — Пренос костіју пок. Јована Гавриловића учит. добротвор, 223. — Учитељи и друмари, 239. — Хрватски Учит. Дом, 239. — Уређење учит. плата у Корунској, 239. — Положио испит за учитеља грађанске школе, 259. — Награђена учитељица, 259. — Три учитеља, три ђака, 260. — Велики добротвор учитељства у Босни, 275. — Учит. Дом у Црквеници, 275. — Позив на састанак за организацију, 276. 292. 307. — Учитељска плата у време рата, 307. — Шта раде црногорски учитељи, 307. — „Нико нема што Србни имаде“, 307. — Савез немачко-аустријског учитељства, 308. — Zwiazek nauczycielstwa ludowego у Галицији, 308. — „Баћушка“ и учитељска плата, 331. — Др. П. Р. Радосављевић, 352. — Сталешка свест, 374. — Целибат учитељица у Аустрији, 375. — Словенски „Учитељски Конвикт“, 375.	

Стр.

IX. ИЗ ШКОЛСКЕ САМОУПРАВЕ И ЗАКОНОДАВСТВА.

Уредба о уређењу берива наставничког и надзорничког особља срп. прав. вероисп. забавишта, срп. нар. жен. грађанских, учит. и учитељских школа у Митроп. Карловачкој, донета у Срп. Нар. Сабору 9. (22.) јуна 1911. године,	28.
Седница Шк. Савета, од 23. и 24. јануара (5. и 6. фебр.) 1912.,	32.
Седница Шк. Савета, од 24. јан. (6. фебр.) 1912. Пословник архидијецезалног Срп. Нар. Учит. збора као среског,	45.
Седница Шк. Савета, од 14. (27.) марта 1912.,	69.
Седница Шк. Савета, од 18. (31.) маја 1912.,	104.
Стављање ван снаге автономних уредаба,	178.
Белешке: Седница Шк. Савета од 18. (31.) маја. — Измена закона о нар. школама у Србији, стр. 147. — Чланови администр. школског одсека у епархији бачкој, будимској, горњокарловачкој, 222. — Нов закон о нар. школама у Србији, 239.	216.

X. ПРАКТИЧНЕ ОБРАДЕ.

Исус од 12 година,	216.
Оглед из катихеза за IV. разр. осн. школа, Владимир Даулић, богослов, 254. 271. 287. 303. 323.	347. 370.

XI. ИЗ ПРАКСЕ.

Мађарски језик у српској основној школи, Ж. Алексић,	12.
Огледи из библиј. прип. за II. разред,	137. 305.
Лако читавање, Д. Бишлић,	237.
Новије пробе рачунских операција, Јов. Драгич,	325.
Говор у спомен краљици Јелисавети,	350.
Понављање у настави,	372.
Употреба слика у настави,	373.

XII. УЧИТЕЉСКИ ЗБОРОВИ.

Седница новосадског среског учит. збора, од 5. (18.) априла,	137.
--	------

WWW.UNILIB.SR

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Седница старобечејског средног учит. збора, 18. апр. (1. маја).
 Седница великокикинског средног учит. збора,
 Седница темишварског средног учит. збора,
 Седница арадског средног учитељског збора, 30. марта (5. апр.).
 Седница будимског средног учит. збора, 24. апр. (7. маја).
 Седница новосадског средног учит. збора, 2. окт.

XIII. ДОПИСИ.

Из темишварске епархије, В.

XIV. НАШИ ПОКОЈНИЦИ.

Михајло Г. Бандур,
 Белешке: Јанко Кнежевић, стр. 108. — Ко-
 ета Ђ. Маринковић, 185. — Марија Ђорђевић
 рођ. Печановић, 330. — Петар Радуловић, 351.

XV. ЛИСТАК.

Писма са села, 33.
 Сличнице из појачког живота срп. учитеља, 106. 124.
 Ситнице из учитељског певачког звања, 145.
 Писмо младом учитељу, Васа Стајић, 328.

XVI. ПРЕГЛЕД КЊИГА.

Алкохол и св. писмо, од Б. Ролера, 34.
 Нови Нараштај, уредн. М. Ђурић, 35.
 Учит. календар, од Б. Ђурђевића, 35.
 Archiv für die gesammte Psychologie, von dr. E.
 Meumann Dr. W. Wirth, приказ Др. П. Радо-
 сављевића, 46. 87. 162. 183.
 Извештај о срп. нар. осн. школама у Нов. Саду, М.
 Ђ. Ђосиф, 106.
 Рачунска настава у I. р. осн. школе. Dr. W. Hollen-
 bach, превео Д. Ђ. Димитријевић, 107.
 Матушева ракија, комад у 3 чина од Др. М. Сви-
 њарева, 107.
 Из хрватске пед. књижевности: Josip Medved, Neko-
 liko savjeta i uputa roditeljima gluhošnjemih.
 Ivan Tomašić, Uzgojna skrb za zaštitu djece od mor-
 talnoga brodoloma, 145.
 Извештај о срп. вел. гимназији у Нов. Саду, 201.
 Извештај о срп. вишој дев. школи у Н. Саду, 201.
 Извештај о срп. учит. школи у Сомбору, К. Замуро-
 вић, 218.
 Извештај о срп. вишој дев. школи у Панчеву, 258.
 Извештај о срп. вишој дев. школи у Сомбору, 258.
 Савети и практична упутства наставницима, од Жил.
 Пајо-а, превео Ник. М. Ракић, 274.

XVII. ИЗВОРИ ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ.

Неколико добрих књига за учитеље, од Ђ. М. 272. 289.

XVIII. НОВЕ КЊИГЕ.

Учит. календар, стр. 16. — Мита Крадић у свету, 38. — Болести воље, Т. Рибо, превео В. Вемић, 38. — Проблеми дветеког читања, Генрих Вольгааст, 38. — Казатељ садржаја газети „Школа и Живн“ за г. 1911., 38. — Pedagogy as a Science, by P. R. Radosaw-
 ljević, 38. — Т. Рибо, Болести воље. — Херберт Спен-

Стр. 140.
141.
142.
143.
180.
256.

71.
277.

33.
124.
145.
328.

34.
35.
35.
183.

106.
107.
107.
145.

145.
201.
201.

218.
258.
258.
274.

272. 289.

сер, О васпитању умном, моралном и телесном. — Жань Жакъ Руссо. — Н. Бахтынь. Школьный Майский Праздникъ. — В. Пуширск, Српске штипендије. — Извештај друштва за чување нар. здравља, у Београду. — Д. Ђурић, Прекрасни Јосиф, прича за децу, 165. — Др. М. Јовановић-Батут, Јектика, 240. — Нови Србин, часопис Срба Средњошколада у Угарској, 240. — Учи-
 тельске Слово, Орган удружења Украјинских Учи-
 тельа, 240. — Извештај о срп. нар. школи у Митро-
 вци, 240. — Дрѣ Поль Дюбуа, Самовоспитање, 240. — Извештај епарх. школ. одбора бачког. — Рад епар-
 хијске управе темишварске. — Летописе Матице Срп-
 ске. — Шкољниа сочиненія. — Главни каталог књи-
 жаре Мите Стајића, у Београду. — Балкански рат и
 Србија. — Олга Ковачевић, срп. гусларка, 276. — Pro-
 gres učiteljskih plaća u Hrvatskoj. — Dĕjini pedagogiky,
 napsal dr O. Kádner, 292. — Extrait de la liste des cri-
 mes et délits commis en vieille-Serbie de 1899 a 1912. —
 Библиографија дела Димитрија Руварца. — Н. Натопић,
 Песталоци. Его живнѣ и его идеи, 308. — Бачки ка-
 лендар, 352. — Рат балкан. народа против Турака, од
 М. Хајни-а, 354.

XIX. КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Спомена к. лист за децу, уредник Иван Мартино-
 вић, стр. 91. — Беседе, Др. Н. Велимировића, 186. — Ven-
 ček trigrasnih narodnih pesni za skolu in dom, 186. —
 Књижевна Задруга, 260. — Вѣстникъ воспитанія, 308.
 — „Народный Учитель“, 331. 353. — Скупљена дела Ј.
 А. Коменског, 332. — Спев „Стогодишњица“, од Ј. Жи-
 војновића, 352. — Журналъ Западно-Русская начальная
 школа, 353.

XX. РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ.

Промена код уредништва „Шк. Гл.“, стр. 15. —
 Јаван обрачуи о прилозима за Мл. Бајића, 16. — Нов
 добротвор срп. школама у будимској епархији, 36. —
 На почетку пете године, 17. — Заштита животиња у
 Бечу, 37. — Мита Ђорђевић се брука и даље, додавак
 к 7. броју „Шк. Гл.“ — Шибѣ у енглеској полицији и
 у школи, 49. — Билансија учит. д. д. „Натошевић“ у
 огласном делу, бр. 2., стр. 50 и 51. — Државни школ.
 надзорник у новосадским српским школама, 71. — Пе-
 каз о прилозима за будимске школе, 72. 92. 110. 126.
 165. 222. 275. — Дивиденда учит. д. д. „Натошевић“,
 107. — Лена појава, 126. — За „Школ. Гласник“, 148.
 164. 276. — Број становника на једног учитеља, 185.
 — Таблица и тека, 223. — Захвала, 223. — Јаван ра-
 чуи о забави у Ст. Футогу, 260. — Прилози српским
 рањеницима од новосадског учит. збора, 275. — Кош-
 вик за сиромашне ученике у Мостару, 292. — Јан
 Амос Коменски, 307. — Давно било, сад се спомњало,
 352. — Садржај уз „Шк. Гласник“, 377. — Забава срп.
 учит. школе у Награду, 374.

XXI. КРАТКЕ БЕЛЕШКЕ.

Стр. 37. 147. 164. 203.

XXII. ОД УРЕДНИШТВА.

Стр. 38.—48.

XXIII. ИСПРАВАК.

Стр. 37.—72.

САРАДНИЦИ У 1912. ГОДИНИ.

1. Жарко Алексић, управитељ-учитељ, Стари Футог. — 2. Душан Бешлић, учитељ, Ада. — 3. Марко Вујић, учитељ, Куман. — 4. Лаза Вукотић, учитељ, Стари Футог. — 5. Ђорђе Гајин, учитељ, Нови Сад. — 6. Владимир Дакић, свршени богослов, Избиште. — 7. Јован Драгин, учитељ, Мохол. — 8. Коста Замуровић, учитељ, Мохол. — 9. Stud. јиг. Јован Искрулев, учитељ вежбаонице, Сомбор. — 10. Љубомир Јовановић, учитељ, Батковић, Босна. — 11. Милан П. Јовановић, учитељ, Пала. — 12. Ђорђе С. Којић, учитељ и уредник „Учитеља“, Беотрад. — 13. Стеван Личинић, равн. учитељ, Белегиш. — 14. Љубомир Лотић, епарх. школ. референт, Нови Сад. — 15. Јован Миодраговић, проф. учит. школе у пенс., Београд. — 16. Ђорђе Петровић, учитељ, Нови Сад. — 17. Емил Пилић, управитељ-учитељ, Сента. — 18. Милош Попара, учитељ и уредник „Српске Школе“, Сарајево. — 19. Јанићије Поповић, учитељ, Куманово, Србија. — 20. Свет. С. Поповић, учитељ, Београд. — 21. Милан Протић, учитељ, Турија. — 22. Стеван Радић, равн. учитељ, Ириг. — 23. Др. Никола Радојчић, проф. у гимназији, Карловци. — 24. Др. Паја Р. Радосављевић, доцент универзитета, Њујорк. — 25. Бранко Ролер, студент педагогије, Вел. Кикинда. — 26. Душан Ружић, учитељ, Нови Сад. — 27. Васа Стајић, проф. учит. школе, Сомбор. — 28. Милан Стајић, учитељ, Камер. С. Бураћ. — 29. Жарко Стефановић, учитељ, Товаришево. — 30. Ђура Терзин, учитељ, Темишвар. — 31. Лаза Терзин, учитељ, Сентандрија. — 32. Јован Удици, учитељ, Митровица. — 33. Матија Хајни, учитељ, председник Савеза Словенског учитељства у Аустрији, Јанковице, Моравска.